



Siseministeerium
info@siseministeerium.ee
Pikk 61
15065, Tallinn

Teie 25.05.2026 nr 1-6/3466-1;
SIM/26-0603/-1K

Meie 22.06.2026nr 1.1-11/2257-2

**Politsei ja piirivalve seaduse,
päästeseaduse ja teiste seaduste
muutmise seaduse eelnõu**

Lugupeetud siseminister

Rahandusministeerium koostööstab politsei ja piirivalve seaduse, päästeseaduse ja teiste seaduse muutmise seaduse eelnõu järgmiste märkustega.

- 1) Teeme ettepaneku kaaluda vabatahtlike haldamise süsteemi loomist, kus ühildatud oleksid vabatahtlikud päästjad, abipolitseinikud, kaitseliitlased, naiskodukaitse jne. Eelnõus pakutud tugev spetsialiseerumine ei pruugi olla mõistlik arvestades vabatahtlike arvu ja nende vähesust ning vajaduste volatiilsust. Mõistlik oleks luua vabatahtlike andmebaas, kus on sees kõik erinevad läbitud koolitused ja erioskused (küberturve, küberrünne, sõjalised oskused, psühholoogiline esmaabi, evakuatsioon, pääste, vastava valdkonna reservis olevad isikud jne.), et kaasata vabatahtlikku tegevusse inimesi vastavalt nende oskustele ja väljaõppele, mitte hoida neid seotuna kindlate organisatsioonidega ja funktsioonidega. Hetkel on mitmed vabatahtlikud seotud mitme funktsiooniga ja ei ole selge, kus neid reaalset kasutada saab kui riigis on hübriidkriis. Vabatahtlike sundkorras kindla funktsiooni valiku ette panemine, vähendab nende kaasamise võimalusi kriiside korral. Saame aru, et selle saavutamine nõuab pikemat planeerimist ja ministeeriumite ülest koostööd. Siiski soovitaksime seda hetkel kaaluda vähemalt oma haldusala puhul, kuna see vähendaks oluliselt ka ministeeriumi enda halduskoormust.
- 2) Eelnõu seletuskirjas on politsei ja piirivalveseaduse § 108²⁸ ja päästeteenistuse seaduse § 22⁶ muutmise kohta viide riigi personali- ja palgaarvestuse andmekogule (*RPPA*), kuhu kantakse andmed teenistujate reservi kohta ja kus peetakse vastavat arvestust.

Avaliku teenistuse seaduse § 106 lõikes 3 on sätestatud andmete loetelu, mida *RPPA* sisaldab. Kuigi sama lõike punktid 4¹ ja 4² võiksid teenistujate reservide liikmeid hõlmata, palume kaaluda selle loetelu täiendamist, näiteks nii: „2¹) ametiasutuse teenistujate reservi andmed;“. Lisaks tuleb vastavalt täiendada *RPPA* põhimäärust.

RPPA pidamise osas rõhutame seda, et tehniliselt on juba täna võimalik kriisirolle *SAP*-is võimalik sisestada ning vabatahtlike andmete haldamine on lahendatav, küll aga on

seletuskirjas käsitlemata selle muudatuse töökorralduslik mõju Riigi Tugiteenuste Keskusele (*RTK*). Andmeid ei sisesta asutused ise, vaid seda teevad RTK personaliarvestajad asutuselt saadud alusdokumentide alusel. RTK personaliteenuste osakonna roll andmete kandmisel jääb tehniliselt samaks, kui eelnõu jõustumisel:

- suureneb oluliselt andmehalduse maht (lisanduvad kriisireservi liikmed ja vabatahtlikud suuremas mahus kui täna ning rohkemate andmete sisestamise vajadusega);
- kasvab andmete ajakohastamise sagedus;
- tekib vajadus täiendavate IT-liidetuste ja andmevahetuslahenduste (nt vabatahtlike portaali) rakendamiseks.

Eelnõuga planeeritud muudatused toova kaasa püsiva täiendava töökoormuse personaliarvestuses, eelkõige andmete sisestamise, kontrolli ja ajakohastamise osas. Esmane hinnang töömahule ja kuludele oleks 0,5 töökoormus personaliarvestaja ametikohale, mille maksumus aastas on ca 18 000 eurot (koos tööjõukuludega).

Palume arvestada täiendavate rahaliste vahendite planeerimisega, kui soovitakse, et RPPA-s neid andmeid kajastatakse ja RTK nende haldamisega tegeleb. Ilma täiendavate rahaliste vahenditeta ei saa RTK planeeritud ülesannet täita.

- 3) Eelnõuga nähakse ette õigus saada töötamise registrist teavet isiku töötamise kohta riigikaitseliku töökohustusega ameti- või töökohal. Riigikaitselikel ametikohal töötamine on kriisirolli võtmist ning teenistujate reserviga liitumist välistav asjaolu. Eelnõuga muudetakse vastavalt maksukorralduse seaduse (*MKS*) § 29 punkte 26⁵ ja 55¹ ning täiendatakse punktiga 55². MKS §-s 29 on sätted, mis annavad Maksu- ja Tolliametile (*MTA*) õiguse avaldada Politsei- ja Piirivalveametile (punkt 26⁵) ja Päästeametile (punkt 55¹) andmeid riigikaitseliku töökohustusega ameti või töökohal töötamise kontrollimiseks. Praegu avaldatavatele andmetele lisatakse andmed vabatahtliku merepäästja ja endiste teenistujate reservi liikme (Politsei- ja Piirivalveamet) ning vabatahtliku päästja ja endiste teenistujate reservi liikme (Päästeamet) kohta. MKS §-i 29 punktiga 55² antakse MTA-le õigus avaldada Häirekeskusele andmeid riigikaitseliku töökohustusega ameti- või töökohal töötamise kontrollimiseks.

Eelnõu seletuskirjast ei nähtu, millises vormis andmevahetus toimuma hakkab. Üle x-tee saab MTA jagada andmeid vaid spetsiaalse andmevahetusteenuse kaudu, aga sellisel juhul tuleb arvestada vajadust arendada vastav andmevahetusteenus. Praegu sellist andmevahetusteenust MTA-l renditud ei ole. Märgime, et teenuste arendust MTA enne 2030. a lubada ei saa. Andmevajadused vajavad ka täpsemat analüüsi, milleks MTA-l hetkel ressursi ei ole.

Üksikpäringute alusel andmete edastamine käsitööna ja eraldi väljavõtetena toob MTA-le kaasa täiendava töökoormuse seoses kasvava andmepäringute hulgaga. Tuleb arvestada, et ka üksikud päringud aastas ühe partnerasutuse kohta moodustavad kokku arvestatava töömahu, kuna andmeid vajavaid asutusi on kokku väga palju. Selleks MTA-ls samuti ressursi ei ole.

Kuna MTA-ga ei ole andmevahetust läbi arutatud ega arvestatud mõjudega MTA ressursidele, siis ei saa MKS muudatust toetada nendesse asutustesse puutuvalt, kellel puudub MTA-ga x-tee liides või vastav andmevahetusteenus.

Eelnõust ei nähtu, et Maksu- ja Tolliametile oleks antud õiguslikku alust töötamise registri andmete jagamiseks Kaitsepolitseiametile. Palume seda osa eelnõust täiendavalt selgitada või täiendada.

Soovitame alternatiivina kaaluda lahendust, et riigikaitseliste töökohtade infot kogub ja jagab vajalikele osapooltele Kaitseressursside Amet.

- 4) Eelnõuga politsei ja piirivalve seadusesse lisatava § 108²⁶ lõike 3 ja julgeolekuasutuste seadusesse (*JAS*) lisatava § 20⁴ lõike 4 kohaselt on Kaitsepolitseiametil või Politsei- ja Piirivalveametil ning julgeolekuasutusel õigus saada enne isiku teenistujate reservi liikmeks nimetamist töötamise registrist teavet isiku töötamise kohta riigikaitseliste töökohustusega ameti- või töökohal. Palume selgitada, millisel õiguslikul alusel on mõeldud nendel juhtudel andmete jagamine MTA poolt.
- 5) Erinevalt teistest eelnõuga kehtestatavatest teenistujate reservidest ei ole JAS-i täiendatud reservi liikme staatusest vabastamise regulatsiooniga. Palume selgitada, miks see on nii või täiendada eelnõu vastavalt.
- 6) Eelnõu seletuskirja 7. osas „Seaduse rakendamisega seotud tegevused, vajalikud kulud ja seaduse rakendamise eeldatavad tulud“ on märgitud, et eelnõu rakendamisega seotud võimalikud kulud kavatakse katta Vabariigi Valitsuse reservist. Palume täpsustada seletuskirja 7. osa viimast lõiku. Seal on küll esitatud võimalus taotleda vahendeid riigi eelarvestrateegia (*RES*) protsessi kaudu, kuid on jäänud selgusetuks, milliseid katteallikaid kasutatakse juhul, kui RES-i protsessis raha ei eraldata. Palume lõiku täiendada märkusega, et rahastuse mitteraamisel kaetakse kulud Siseministeeriumi valitsemisala vahenditest.

Lugupidamisega

(allkirjastatud digitaalselt)

Jürgen Ligi
rahandusminister

Karin Madisson 5887 0368
karin.madisson@fin.ee

Liis Lepik 5370 0586
liis.lepik@fin.ee

Anneli Valgma 5885 1315
anneli.valgma@fin.ee

Marju Saar 5885 1438
marju.saar@fin.ee

Agnes Peterson 58851301
Agnes.Peterson@fin.ee